

Fijn stof: wordt het niet stilaan tijd voor "groene" lucht?

Fijn stof! Door het eerste smogalarm van 2008 is het vandaag weer even brandend actueel. De milieubeweging dringt reeds geruime tijd sterk aan op structurele maatregelen die moeten leiden tot een vermindering van de emissies die aan de grondslag van de uitstoot van fijn stof liggen, en de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw onderschrijft deze visie volkomen.

Het probleem van de luchtvervuiling dient via een meersporenbeleid aangepakt te worden, waarbij brongerichte maatregelen prioritair zijn, maar ook andere opties een belangrijke rol kunnen en moeten spelen. Onder meer door een gerichte aanplant van bomen en struiken kunnen de negatieve effecten van vervuilde lucht voor de volksgezondheid tegengegaan worden.

Vegetatie vormt immers een biologische filter tegen luchtpollutie: ze is in staat stofpartikels op te vangen en te absorberen in de bladeren en takken. De meest effectieve filterwerking treedt op wanneer de bomen zich dicht bij de bron van fijn stof bevinden, aangezien de filtercapaciteit van bomen groter is wanneer de stofconcentratie hoger is. Daarom hebben stadsbossen, parken, laanbomen en bomengordels rond industriegebieden en verkeersaders een zeer groot belang als biologische filter tegen fijn stof. We vermelden er hier graag bij dat bomen en struiken deze functie het hele jaar door vervullen: ook in de winter wordt er via takken en stam fijn stof gecapteerd en afgevoerd.

Enkele cijfers:

- Een rij laanbomen kan leiden tot 25% reductie van de stofconcentratie (Khan & Abbasi, 2001).
- Een groene gordel van 500 m breedte, ontwikkeld langs een petroleumraffinaderij in West-India, gaf aanleiding tot een reductie van de stofconcentratie met 37% (Rao et al., 2004).
- De luchtkwaliteit verbetert met toenemende bosindex. In een bosgebied (100%) kan de luchtkwaliteit op korte termijn verbeteren met 13% voor PM10 (= fijn stof met diameter < 10 µm) (Nowak & Crane, 2000).
- Een stadsboom kan een hoeveelheid NOx en fijn stof vastleggen gelijk aan de productie veroorzaakt door ca. 10.000 autokilometers (Alterra 2006).

Vandaag de dag krijgen bebossings- en vergroeningsmaatregelen nauwelijks de aandacht die ze verdienen in het debat over de luchtproblematiek. En dit terwijl groen, in zijn allerbreedste context - van groendaken en muurbegroeiingen tot bomenrijen en stadsbossen - een primaire en belangrijke producent is van schone lucht.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen pleit dan ook sterk voor een vergroening van onze steden en gemeentes, door voldoende bos en natuur te voorzien in en om de stad en de dorpskern. Vaak worden groenvoorzieningen in deze milieus gezien als ruimtevreter en (onaanvaardbare) kostenposten. Indien we het fijn stof willen beschouwen als het zeer urgente probleem dat het is, dan moet hiervoor orde op zaken gesteld worden. Recent Nederlands onderzoek maakt de treffende vergelijking met de pestepidemie in de 19de eeuw: toen werden grootschalige rioleringswerken aangevat om de sanitaire toestand

van de woonkernen te verbeteren. In dit tijdperk van luchtvervuiling, met als consequentie een onaanvaardbaar hoge kost voor de volksgezondheid, is het hoog tijd om groen in en rondom de bebouwde kom hoog op de maatschappelijke agenda te zetten.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen schuift extra groenvoorzieningen en een versnelde realisatie van (stads)bossen hier niet naar voren als dé oplossing van het luchtvervuilingsprobleem, maar wel als een belangrijk én kostenefficiënt onderdeel ervan. We pleiten dan ook voor een 'groennorm' per gemeente of per woongebied in dit kader, bindende richtlijnen die garant staan voor een voldoende aandeel groene oppervlakte bij de verdere ontwikkeling van het verstedelijkt gebied.

Er zijn wel honderd goede argumenten voor meer bos, meer natuur en meer groen in Vlaanderen. Het feit dat meer groen in en rondom de stad de zelfreinigende werking van je directe leefomgeving aanzienlijk verhoogt, maakt het ontbreken van een groennorm voor stedelijke ontwikkelingen dan eigenlijk ook geen optie meer.

ir. Bert De Somviele (contactpersoon)
Directeur
Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw
Tel: 0474/274.094

Prof. Dr. ir. Kris Verheyen
Diensthofd Laboratorium voor Bosbouw
Universiteit Gent

ir. Lotte Van Nevel
Wetenschappelijk medewerker
Laboratorium voor Bosbouw
Universiteit Gent